

تبیین نقش استراتژی های مقابله ای در اختلالات شناختی عاطفی دانش آموزان

منیره طلاچوران^۱، فوزیه سلطانی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه پیامنور، واحد مهاباد، مهاباد، ایران.

۲- کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارومیه، ارومیه، ایران.

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر تبیین نقش استراتژی های مقابله ای در اختلالات شناختی عاطفی دانش آموزان می باشد. روش پژوهش توصیفی - همبستگی و از نوع کاربردی بود. جامعه آماری پژوهش کلیه دانش آموزان متوسطه دوم ناحیه ۱ شهر ارومیه می باشد که ۳۸۴ مفر براساس جدول مورگان و به روش نمونه گیری خوشه ای به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. ابزار گرد آوری داده ها شامل مقیاس اختلالات شناختی عاطفی (SCL-۲۵) و پرسشنامه استراتژی های مقابله ای اندلر و پارکر (۱۹۹۰) می باشد. روایی پرسشنامه ها به تایید متخصصان رسید و ضریب آلفای کرونباخ جهت بررسی پایایی آنها نیز به ترتیب ۰/۸۹ و ۰/۸۷ بدست آمد. نتایج حاکی از این بود که رابطه دو استراتژی مقابله ای اجتنابی و هیجان مدار با اختلالات شناختی عاطفی دانش آموزان مثبت و معنی دار است ولی استراتژی مساله مدار رابطه منفی و معنی داری با اختلالات شناختی عاطفی دانش آموزان دارد. در ادامه نتایج حاکی از این بود که هر سه استراتژی مقابله ای قابلیت پیش بینی اختلالات شناختی عاطفی دانش آموزان را دارند.

واژگان کلیدی: اختلالات شناختی عاطفی دانش آموزان ، استراتژی های مقابله ای، دانش آموزان متوسطه دوم، شهر ارومیه

مقدمه

سازمان بهداشت جهانی، سلامتی را نه تنها نبود بیماری، بلکه تلفیق و هماهنگی بهزیستی بین عوامل فیزیکی، عاطفی، اجتماعی و معنوی تعریف می کند (همتی و همکاران، ۱۳۹۴). با توجه به این تعریف و همچنین پیدایش دانش نوین روانشناسی مثبت گرا، در سال های اخیر تلاش های بسیار زیادی برای روشن شدن مفاهیمی همچون: بهزیستی، رضایت از زندگی، راهبردهای مقابله ای و سایر سازه های مثبت روانی انجام گرفته است. پژوهش های مربوط به این حیطه در روان شناسی معاصر نقشی بسیار برجسته دارند. این امر نشان دهنده تلاش روان شناسان برای بررسی دقیق تر این موضوع است (زرنقاش، ۱۳۹۵). همچنین در طول دهه های گذشته، روان شناسی مثبت گرا راه خود را در مدارس و بر روی ادبیات پژوهشی روانشناسی مدرسه باز کرده است. روانشناسی مثبت به عنوان مطالعه علمی زندگی خوب، سلامت روانی، نقاط قوت و فضایل انسانی و شرایط و فرایندهایی که منجر به شکوفایی و یا عملکرد مطلوب می شود، تعریف شده است. از این رو بهزیستی فراساختاری است که تمام جنبه های زندگی سالم و موفق از جمله روانی، اقتصادی و بقیه حوزه ها را در بر می گیرد (اکبری بلوطینگان، ۱۳۹۵).

مقابله نیز یکی دیگر از متغیرهایی است که به صورت گسترده در چارچوب روان شناسی سلامت مورد مطالعه قرار گرفته است (غضنفری و قدم پور، ۱۳۸۷) و بیش از توانایی یک فرد بوده و به عنوان یکی از بزرگترین چالش های زندگی مطرح است (دردس و احمد^۱، ۲۰۱۵) و فرایندی مشتمل بر اقدامات شناختی و رفتاری افراد برای مدیریت، کاهش و یا تحمل شرایط چالشی در زندگی می

^۱ Dardas & Ahmad